

Posudek na diplomovou práci Radky Štefaňákové **Metody a principy sebevýchovy a sebevzdělávání učitelů a dalších pedagogických pracovníků v ČR** (pedagogika, FF UK, 2007)

Diplomantka předložila k posouzení druhou verzi své diplomové práce věnované dalšímu vzdělávání učitelů. Po předělání se text již tak rozsáhlé práce prodloužil do rozsahu doktorské práce; s přílohami činí okolo 200 stran. Práce obsahuje úvod, osm kapitol a závěry, po kterých následuje literatura a soubor rozsáhlejších příloh. První část je věnována formám a metodám vzdělávání učitelů při výkonu jejich profese, druhá zvláštnostem vzdělávání učitelů, třetí konkrétním postupům, užívaným při dalším vzdělávání učitelů. Čtvrtá část pojednává o zjišťování ekonomické efektivity výchovy a vzdělávání dospělých. Pátá část se zabývá výchovou a vzděláváním dospělých v dějinách pedagogického myšlení. Šestá kapitola je pojednáním o osobnosti učitele v procesu sebevýchovy a sebevzdělávání, sedmá se zabývá interakcí výchovy a vzdělávání. Osmá část je označena jako praktická a je popisem výzkumu. K práci lze vznést některé námitky a připomínky. Text mohl být sevřenější a stručnější. Do textu jsou vkládány pasáže vyznačené tučným písmem, často však není jasné, proč jsou právě určité rozsáhlé partie vyznačeny tučně, jiné nikoliv. Na jedné straně je vhodné, že autorka se pokusila ilustrovat praxi vzdělávacích kursů vypisovaných pro učitele a uvedla na s.54n vlastní tabulku forem vzdělávání v centru Vysočina od září 2007 do června 2008, na druhou stranu čtenář může mít dojem, že výběr byl velmi náhodný. Kapitola o klíčových problémech dalšího vzdělávání a sebevzdělávání učitelů v zahraničí je výraznou zkratkou, v níž autorka upozorňuje pouze na některé vybrané momenty v tomto vzdělávání. Překvapující je, že kapitola o dějinách výchovy a vzdělávání je náhle zařazena až za polovinou textu práce a je otázkou, zda její zařazení do textu bylo zcela funkční a potřebné. Výzkum, který je obsahem tzv. praktické části práce, je vyhodnocen v procentech. Vzorek je tak malý, že se jedná spíše o výzkumnou sondu, kde není možné hovořit o reprezentativnosti vzorku respondentů. Pozoruhodné je, že autorka seznam literatury nazývá Doplnující literaturou ke kapitole 2.1., 2.2., 2.3. Čtenáře napadne, kde je vlastně uvedena zbývající literatura k ostatním kapitolám a proč došlo k jejímu rozdělení. Na s. 145 by se slušelo uvést komentář k přílohám, který v práci postrádám. Autorka se snažila podrobně zmapovat terén vzdělávání učitelů, resp. jejich sebevzdělávání. Práce je čtivá, usiluje vyčerpat danou problematiku. Výzkum má řadu slabých stránek včetně interpretace nereprezentativních výsledků. Na druhé straně lze ocenit píli autorky a její snahu zmapovat základní problémy, které se vyskytují v oblasti dalšího vzdělávání učitelů. Zvláště teoretická část (opírající se o řadu našich i zahraničních pramenů), takový vhled umožňuje. Práce splňuje základní požadavky kladené na práce diplomové, navrhovaná klasifikace: velmi dobře.

doc. PhDr. Jarošlav Kotva